

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Ndc/45/2023
Identifikačné číslo spisu:	3119204215
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:3119204215.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletú R. C., narodenú X. S. XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, Trenčín, M. R. Štefánika 20, matky X. E. J., R., I. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Martinou Kočíkovou, advokátkou v Trnave, Kapitulská 26, IČO: 50 323 113 a otca D. K. C., A. R. C., P. X. XX/X, zastúpeného JUDr. Darinou Kučerovou, advokátkou v Považskej Bystrici, Železničná 12, IČO: 51 721 589, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 15CoP/52/2023 j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Žiline.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Trenčíne podľa § 6 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (zákona č. 161/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CMP“) majúc za to, že vecne a miestne príslušným na prejednanie odvolania je v danom prípade Krajský súd v Trenčíne z nasledovných dôvodov. V predmetnej veci bolo odvolanie doručené súdu prvej inštancie 31. marca 2023, t. j. pred 31. májom 2023. Výnimka podľa znenia § 396b CMP za bodkočiarkou sa na daný prípad neaplikuje, keďže výkon súdnictva v rodinnoprávnej agende s účinnosťou od 1. júna 2023 prechádza v odvolacích konaniach na krajské sudy špecifikované v § 3 ods. 5 písm. a) CMP, teda na kauzálné príslušné krajské sudy (nejedná sa o zmenu vecnej resp. miestnej príslušnosti). V zmysle citovaného zákonného ustanovenia nová úprava kauzálny príslušnosti dopadá výlučne na konania o odvolaní, ktoré začnú počnúc dňom 1. júna 2023. K prechodu výkonu súdnictva dochádza len v prípadoch, kedy sa doterajší vecne a miestne príslušný súd zrušuje alebo zaniká (§ 18l, § 18m a § 18n zákona č. 371/2004 Z. z.).

2. Podľa § 5 CMP súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania.

3. Podľa § 6 ods. 1 a 2 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením

nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

4. Podľa § 3 ods. 5 písm. a) CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Banskej Bystrici a Krajského súdu v Trenčíne je príslušný Krajský súd v Žiline.

5. Podľa § 396b CMP konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 36 ods. 2 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „CSP“) príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

8. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Trenčíne a Krajskému súdu v Žiline, podľa § 6 ods. 2 CMP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Žiline s postúpením mu veci nie je dôvodný.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že o návrhu otca na rozšírenie rozsahu úpravy jeho styku s maloletou a o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloletú rozhodol Okresný súd Trenčín rozsudkom z 23. februára 2023 č. k. 31P/103/2019-221, ktorým schválil dohodu rodičov v nasledujúcom znení: „Otcovi dieťaťa sa zvyšuje vyživovacia povinnosť k maloletej R. C. z doterajších 120,- eur mesačne na 150,- eur mesačne, ktoré bude prispievať k rukám matky, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, s účinnosťou od 1. septembra 2020. Dlh na výživnom za obdobie od 1. septembra 2020 do 28. februára 2023 vo výške 930,- eur sa otec zaväzuje zaplatiť k rukám matky v dvoch splátkach, a to nasledovne: do 1. septembra 2023 sa zaväzuje zaplatiť sumu 500,- eur a do 1. septembra 2024 sumu 430,- eur, tak, že omeškanie s plnením prvej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.“ (výrok I.). „Otec má právo stretávať sa s maloletou R. C. každý párný týždeň od stredy od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň od utorok od 15.00 hod. do stredy do 18.00 hod.“ (výrok II.). „Otec si maloleté dieťa prevezme vždy v stanovenom čase pred bytom matky, kde maloleté dieťa v stanovenom čase odovzdá matke.“ (výrok III.). „Týmto sa zmeňuje v časti bežného výživného v bode V., v časti bežnej úpravy styku v bode VII. a v bode IX. zmenil miesto preberania a odovzdávania dieťaťa pri realizácii styku rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. 30P/59/2016-120 zo dňa 21. augusta 2017.“ (výrok IV.). „O trovách konania štátu bude súdom rozhodnuté osobitným uznesením.“ (výrok V.). „Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“ (výrok VI.). Voči takémuto rozsudku bolo podané odvolanie (matky) a vec bola predložená 14. júna 2023 ako odvolaciemu súdu Krajskému súdu v Trenčíne, ktorý ale vo veci nerozhodol a 13. júla 2023 postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Žiline ako súdu funkčne a kauzálnie príslušnému.

10. Ustanovenie § 396b CMP predstavuje procesné ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení (aj) na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (m. m. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky - ďalej

len „ÚS“ - z 22. októbra 2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011 a z 8. februára 2023 sp. zn. II. ÚS 451/ 2022 a uznesenia ÚS z 12. apríla 2018 sp. zn. II. ÚS 185/2018 a z 22. septembra 2020 sp. zn. III. ÚS 349/2020).

11. Princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený (tu porovnaj Smyčková, R., Števček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2017, s. 1064 - 1072).

12. Ustanovenie § 396b CMP je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného mimosporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 a vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných.

13. Príslušnosť súdu na konanie o odvolaní, t. j. na konanie v druhej inštancii, sa však označuje ako funkčná príslušnosť; podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP v znení účinnom do 31. mája 2023, o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Pokiaľ teda na konanie o odvolaní podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 bol v prípadoch druhovo totožných s tým v prejednávanej veci (t. j. vo veciach, v ktorých v prvej inštancii rozhodoval niektorý zo súdov uvedených v ustanovení § 3 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom do 31. mája 2023 vrátane) funkčne príslušný Krajský súd v Trenčíne, zatiaľ čo s účinnosťou od 1. júna 2023 je na konanie o odvolaní v rovnakých prípadoch na základe § 3 ods. 5 písm. a) CMP funkčne príslušný Krajský súd v Žiline (v tejto súvislosti pre prípad záujmu porovnaj tiež čl. III body 1 a 5, čl. VIII a čl. XVI zákona č. 150/2022 Z. z. v spojení s čl. I, čl. IV a čl. XIII zákona č. 398/2022 Z. z.) a súčasne § 396b CMP ako intertemporálne ustanovenie explicitne neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy, je na konanie o odvolaní v takýchto prípadoch začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 funkčne príslušný Krajský súd v Žiline.

15. Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že uvedený názor je tiež v súlade s názorom vysloveným v náleze ÚS z 27. júna 2023 sp. zn. IV. ÚS 257/2023 (ods. 75 až 77), ktorý konštatoval, že počas konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa došlo k zmene § 3 ods. 5 písm. a) CMP a poukázal i na ustanovenie § 396b CMP. Keďže ústavný súd vrátil vec (v súvislosti so zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým bol v ním posudzovanom prípade Krajský súd v Banskej Bystrici) na nové rozhodnutie o odvolaní, i on vychádzajúc z princípu okamžitej aplikability procesných noriem, dospel k záveru, že na rozhodovanie o odvolaní v návratových konaniach je už funkčne príslušný Krajský súd v Žiline.

16. Pre úplnosť sa napokon žiada poukázať aj na zachovanie čo najväčšej plynulosti a rýchlosti konania, v neposlednom rade na zachovanie účelu súdnej reformy a uviesť, že vyššie uvádzaným nedochádza k porušeniu základného práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) ani základnej procesnoprávnej zásady perpetuatio fori (trvania príslušnosti).

17. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Žiline s postúpením mu veci Krajským súdom v Trenčíne nie je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.